

Ionel MARIN

Cronica romanului **“Între lumi”**, autor **Nicolae VASILE**, Editura **Creator**, Braşov, 2024

Domnul Nicolae VASILE, om de ştiinţă multiplu medaliat la saloanele naţionale şi internaţionale de invenţii, scriitor plurivalent, jurnalist de excepţie, profesor universitar şi promotor activ şi eficient al culturii române, ne surprinde plăcut cu noul său roman **“Între lumi”**.

Editura CREATOR a reuşit să creeze un eveniment important prin publicarea celei mai coagulate scrieri literare a lui Nicolae VASILE, după cum remarca şi criticul literar Victor ATANASIU în ampla prefaţă a romanului.

Autorul face o remarcabilă prezentare a unor intersecţii de situaţii, a unor încrucişări existenţiale ale unor destine care se derulează în zilele noastre, pe fundalul unui dialog epistolar, care dinamizează acţiunea, şi pe care acelaşi prefaţator, ca dovadă a importanţei pe care i-o dă, îl aminteşte chiar din titlu prezentării sale: *„Romanul epistolar redivivus”*.

Volumul este parţial autobiografic, Adrian este personajul principal, inventator şi scriitor de succes. Născut la ţară este dornic să îşi ajute familia şi fiii satului. Un personaj important este tatăl lui, Nea Jenică, personaj negativ într-o anumită parte a vieţii sale, în tinereţe era dur, îşi bătea copiii la beţie, deşi îi iubea. Mama ducea greul familiei şi manifesta o bunătate aparte. La bătrâneţe, tatăl pornit spre căinţă, devine un om de bază al bisericii din sat, mai înţelept, mai liniştit. Este ajutat de fiul său, deşi, din când în când, mai mergea şi la un select azil de bătrâni, mai ales în momentele grele de iarnă.

Adrian ajunge profesor la o facultate, unde o cunoaşte pe Mara, remarcabil om de ştiinţă, pe care o idolatrizează şi o vede ca pe o zeiţă apărută în calea sa. Corespondenţa dintre cei doi se realizează pe cale electronică, zilnic. Declaraţiile lor de dragoste emoţionează şi sunt sincere, deşi Adrian rămâne era tentat să rămână un veşnic îndrăgostit platonice.

Destinele amintite mai sus acţionează sub forma unor cupluri: Nea Jenică – Adrian, Mara – Adrian, Rectorul – Mara, Domnu’ profesor Mielu – Domnu’ profesor Titi al lu’ Frumosu, Prefectul – Primarul etc., evoluţia acestor polarităţi oferind cititorului o dimensiune a dihotomiilor: înainte şi după anul 1989, înainte şi după anul 2000, viaţa la sat-viaţa la oraş, români din ţară-români din străinătate etc.

Perechea Nea Jenică – Adrian, un fel de Feodor şi Alioşa Karamazov, ai zilelor noastre, de pe melegurile locale, deşi pe poziţii radical diferite în ceea ce priveşte viaţa şi nivelul de educaţie al fiecăruia, biologicul, care niciodată nu poate fi neglijat, îşi spune cuvântul şi de data aceasta, autorul sugerând magistral aceasta prin limbaj: romanul începe şi se termină cu *„Ţi-ai dracu’ de proşti!”*, spus la început de Nea Jenică şi la sfârşit de Adrian. Pentru primul momentul esenţial al vieţii l-a constituit

trecerea prin anul biblic 2000, iar pentru celălalt momentul schimbărilor din anul 1989.

Cuplul Mara-Adrian, în afara dialogului epistolar care dă specificul romanului, dar care se desfășoară online și nu prin scrisorile clasice de altădată, oferă posibilitatea cititorului să cunoască detalii deloc măgulitoare la adresa situației din universitățile românești din zilele noastre precum și evoluția unor modele diferite de oameni proveniți de jos și ajunși pe culmile unor realizări intelectuale. Aceștia abordează diferit relația țară-străinătate. Mara nu și-ar fi putut imagina trăirea restului vieții sale în țară, iar Adrian era exact invers, n-ar fi părăsit definitiv țara pentru niciun fel câștig, material sau nematerial. Acesta a fost și motivul pentru care în final s-au despărțit.

Relația Rectorul-Mara reprezintă o sinteză a luptei oarbe dintre românii școliți și realizați în străinătate și cei a căror carieră s-a dezvoltat în condițiile autohtone, bazate mai mult pe relații decât pe competențe, pentru obținerea unor poziții de conducere.

Interesantă este contrapunerea a două cariere de profesori de la țară, domnu' Mielu și domnu' profesor Titi al lu' Frumosu. Primul, venit ca educație de dinainte de război, care prin prestanță a reușit să țină la respect autoritățile comuniste până la finalul activității sale, nimeni neputând să-l facă să accepte să i se spună "tovarășe profesor", iar al doilea, educat și realizat în perioada comunistă, ducând cu el o experiență de compromisuri pe care le-a transferat și în activitatea sa de după 1989, în diverse ONG-uri în care a fost implicat.

Generația de după anul 1990, "*Generația internetului*", nu și-a propus un nou proiect de țară, ci să distrugă ceea ce a fost înainte, fără preocupări majore de a pune ceva în loc. Este îngrijorătoare lipsa de respect față de marile personalități românești care au contribuit la realizarea unor importante obiective economice, sociale și culturale. Lipsa de modele, de mentori, manipulările de toate felurile ale unor politicieni, încurajează plecarea tinerilor valoroși din țară. Adrian, la București, devenise doctor, coordonator de doctoranzi, însă nu se realizase, cum și-ar fi dorit, și în plan personal. După el, pentru a fi fericiți trebuie să fim liberi, să nu avem frică de nimeni și de nimic, dar să avem încredere, cunoaștere, siguranță și neapărat iubire, să fim îndrăgostiți de viață, de tot ceea ce facem.

În carte sunt momente interesante legate de melegurile natale ale autorului, care pot fi considerate chiar elemente documentare, mă refer la paragrafele despre *Constantin Stroe*, marele reprezentant al industriei românești, longevivul director de la Uzinele Dacia din Pitești, și *Elena Ceaușescu*, multcomentata soție a dictatorului.

Și numele personajelor sunt interesante. Au legătură cu toponimia locului, acestea, în forma locală nu oficială, înlănțuind numele părinților, bunicilor, străbunicilor etc. Apropo de nume, foarte sugestiv este Biță, internetistul satului, care probabil vine de la "*bit*", unitatea de măsură a informației electronice. Acesta tinde să personifice adevărul spus de Umberto Eco, cum că internetul a inversat valorile societății, prostul devenind deșteptul satului și invers.

Tematica abordată fascinează prin personaje, bogăția de idei și abordarea problemelor majore din viața societății. Autorul însuși este un exemplu de dăruire pentru adevăr și normalitate.

Prin acest nou roman, ca de altfel prin întreaga operă și viață trăită, domnul Nicolae VASILE contribuie la renașterea spirituală și evoluția sufletească a neamului românesc. Vă îndemn să citiți, să vă bucurați de clipe magice lecturând romanul de excepție "*Între lumi*". Felicitări!

Revista Bogdania, 2024